

Maastopyöräreittejä tunturiin -hankkeen urakoitsijan valinta / Markkinaoikeuden lausumapyyntö asiaan dnro 205/2022

Khall 25.03.2022 § 95

Kunnanhallitus on päättänyt Maastopyöräreittejä tunturiin -hankkeesta 30.9.2021 § 265. Hankkeen rahoitus on toteutunut suunnitellusti.

Pyhätunturille suunniteltujen alamäkipyöräreittien rakennusurakoitsijan hankinnassa käytettiin avointa menettelyä. Tarjouspyyntö oli esillä HILMA:ssa 8.2 -3.3.2022. Määräaikaan mennessä saapui tarjoukset seuraavilta urakoitsijoilta: We Build Parks Finland Oy, Riekkola Infra Oy, Veljekset Karjalainen Oy ja Kuljetus V H Heikkilä Oy.

Tarjousten käsittely tulee käsitellä salaisena eikä tietoja käsittelyn vaiheista tai hankinnan päätöksestä tule antaa ulkopuolisille ennen hankintapäätöstä. Tämän johdosta tarjousten vertailutaulukko pisteytyksineen ovat nähtävillä vasta kokouksessa. Tarjouspyynnön mukaisista muutoin hyväksyttävistä tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin.

Pelkosenniemen kunnan hankintaohjeen mukaisesti hankintavaltuus yli 100 000 euron hankinnoissa on kunnanhallituksella.

Esityslistan liitteenä on tarjouspyyntö liitteineen. Tarjoukset toimitetaan kunnanhallituksen jäsenille tutustuttavaksi ennen kokousta.

Lisätiedot/valmistelija: Elinkeinokoordinaattori Mika Tenhunen puh. 040 1950488
Rakennustarkastaja Keijo Kotavuopio, puh. 040 1980998

Kunnanjohtajan esitys: Päätösesitys tuodaan kokoukseen.

Kh 25.3.2022

Käsittely: Tarjousten vertailu esiteltiin kokouksessa.

Käsittelyn aikana kunnanhallitukselle esitettiin tarjousten avauspöytäkirja ja tarjousvertailu, jotka liitetään pöytäkirjaan.

Tarjousvertailussa valintakriteerit ovat hinta 50% ja laatu 50%, ja pisteet ovat yhteensä seuraavat:

Riekkola Infra Oy	62
We Build Parks Oy	57
Kuljetus VH Heikkilä Oy	93 (1. sija)
Veljekset Karjalainen Oy	89

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää, että urakoitsijaksi valitaan kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antajana Kuljetus VH Heikkilä Oy.

Päätös: Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kunnanjohtajan esityksen.

Tiedoksi: Tarjoajat

Muutoksenhaku: Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hankintalain mukaan

hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon.

Khall 06.05.2022 § 144

Kh 6.5.2022

Kyseisessä hankinnassa on kysymys alamäkipyöräilyreitien urakoitsijan valinnasta. Reitin rakentaminen tapahtuu tunturirinteeseen, jossa on runsaasti rakkakiveä. Urakan toteuttaminen edellyttävät olosuhteisiin ja työhön soveltuvia koneita sekä erikoisosaamista. Hankinta on rahoitettu Maastopyöräireittejä tunturiin -hankkeella, jonka kokonaisbudjetti on 300 000 euroa (kh 30.09.2021 § 265).

Veljekset Karjalainen Oy on jättänyt 6.4.2022 päivätyn hankintaoikaisun kunnanhallituksen (25.3.2022 § 95) valintapäätöksestä koskien kunnanhallituksen urakoitsijan valintaa. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että hankintayksikkö muuttaa oikaisuvaatimuksen alaista ja virheellistä päätöstä siten, että päätös kumotaan ja Veljekset Karjalainen Oy hyväksytään urakan toteuttajaksi. Oikaisuvaatimuksessa on esitetty 7 perustelua, joiden mukaan hankintayksikkö olisi toiminut hankintalain vastaisesti.

Kuntaan on myös saapunut 12.4.2022 päivätty asianajajan ilmoitus Karjalaisen markkinaoikeudelle jättämästä valituksesta. Valituksessa esitetään, että hankintayksikön (kunnanhallitus) päätös on virheellinen kahdesta syystä: Ensinnäkin siksi, että voitaneen tarjoajan tarjous on sen sisältämän indeksiehdon vuoksi ollut tarjouspyynnön vastainen ja olisi tullut heti hylätä. Toiseksi valittajan mielestä hankintayksikkö ei ole laatukriteerejä pisteyttäessään menetellyt tasapuolisesti ja syrjimättömästi tarjoajia kohtaan. Laatukriteerien epäselvyys jättää valituksen mukaan hankintayksikölle mahdollisuuden kriteerien pisteytykseen tarjoajien epätasapuoliseen kohteluun ja syrjivään menettelyyn.

Markkinaoikeus on pyytänyt 21.4.2022 kunnalta vastinetta markkinaoikeuden asiaan dnro 205/2022. Vastine on pyydetty 6.5.2022 mennessä.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, "hankintalaki") 132.1 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen, ja että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten hankintalain 94 §:n mukaisesti. Mikäli tarjoukset eivät vastaa tarjouspyyntöä, on tällaiset tarjoukset suljettava tarjouskilpailusta hankintalain § 74 mukaisesti.

Määräaikaan mennessä saapuneista tarjouksista Veljekset Karjalainen Oy:n tarjouksesta puuttuivat yksikköhinnat, ja Kuljetus V H Heikkilä Oy:n

tarjous sisälsi indeksiehdon, joka ei ollut tarjouspyynnössä. Karjalaiselta ja Heikkilältä pyydettiin tarkennuksia tarjouksiin määräajan jälkeen.

Asiaan on saatu 20.4.2022 Kuntaliiton julkisten hankintojen erityisasiantuntijan lausunto, jonka mukaan tarjouksia tulee arvioida sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä, joten annettujen tarjousten jälkikäteinen muuttaminen tai tarkentaminen on pääsääntöisesti kielletty. Sallittua ei ole pyytää täsmennyksiä, korjauksia ja täydennyksiä siten, että menettelyllä olisi olennainen vaikutus ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä (hankintalaki § 125), jollaiseksi oikeuskäytännössä on katsottu esimerkiksi hankintayksikön rahoitustilanne.

Hankintayksikkö voi hankintamenettelyn keskeytettyään käynnistää uuden hankintamenettelyn, joka on keskeytettyyn hankintamenettelyyn nähden uusi ja erillinen. Hankintayksikön harkintavallassa on tällöin päättää, missä laajuudessa ja millä tavoin se järjestää uuden tarjouskilpailun.

Esityslistan liitteenä on oikaisuvaatimus, asianajajan ilmoitus markkinaoikeuteen tehdystä valituksesta, markkinaoikeuden vastinepyyntö sekä hankintayksikön vastaus oikaisuvaatimuksen perusteluihin. Vastauksessa todetaan, että hankintayksikön käsityksen mukaan se on laatuksittain ja pisteyttäessään menetellyt tasapuolisesti ja syrjimättömästi tarjoajia kohtaan.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

- 1) merkitä tiedoksi oikaisuvaatimuksen, ilmoituksen markkinaoikeuteen tehdystä valituksesta sekä markkinaoikeuden vastinepyynnön
- 2) merkitä tiedoksi esityslistan liitteenä olevan hankintojen valmistelijan vastauksen oikaisuvaatimuksen perusteluihin
- 3) todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa hankintapäätöksessä (kh 25.03.2022 § 95) on tapahtunut virhe pyydetessä Veljekset Karjalainen Oy:n ja Kuljetus V H Heikkilä Oy:n tarjouksiin täsmennyksiä, korjauksia tai täydennyksiä siten, että menettelyllä saattaa olla olennainen vaikutus ehdokkaan tai tarjoajan asemaan
- 4) hyväksyä oikaisuvaatimuksen, kumota tekemänsä päätöksen 25.3.2022 § 95 ja ratkaista asian uudelleen
- 5) hylätä Veljekset Karjalainen Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, sillä Karjalaisen määräaikaan mennessä saapuneesta tarjouksesta puuttuvat yksikköhinnat
- 6) hylätä Kuljetus V H Heikkilä Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, sillä Heikkilän määräaikaan mennessä saapuneessa tarjouksessa on indeksiehto
- 7) keskeyttää hankinnan hankintayksikön rahoitustilanteen vuoksi, sillä muut tarjoukset ylittävät Maastopyöräreittejä tunturiin -hankkeen budjetin
- 8) käynnistää hankintaprosessin uudelleen hankintailmoituksella Hilmaan
- 9) lähettää markkinaoikeudelle pöytäkirjanotteen tästä pykälästä vastineena vastinepyyntöön. Vastineeseen liitetään esityslistan liitteenä oleva hankintojen valmistelijan vastaus oikaisuvaatimuksen perusteluihin.
- 10) allekirjoittaa pykälän kokouksessa

Käsittely: Elinkeinokoordinaattori ja rakennustarkastaja selostivat asiaa ennen kokousta.

Panu Leinonen poistui kokouksesta klo 13:02 ennen tämän pykälän käsittelyä.

Käsittelyn aikana kunnanhallitukselle kerrottiin Karjalaisen oikaisuvaatimukseen lähettämästä täydennyksestä, joka liitetään pöytäkirjaan.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä: Kunnanhallitus päättää, että hankinta keskeytetään edellisten lisäksi sen vuoksi, että tarjouspyyntöasiakirjat ovat osoittautuneet tulkinnanvaraiseksi ja virheelliseksi.

Tiedoksi: Tarjoajat
Markkinaoikeus 6.5.2022 mennessä

Muutoksenhaku: Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta (kohdat 5-7).

Kunnanhallitus 11.08.2022 § 264
40/02.08.00/2022

Kh 11.8.2022

Edellä oleva kunnanhallituksen päätös 6.5.2022 § 144 on lähetetty markkinaoikeudelle vastineena markkinaoikeuden vastinepyyntöön koskien Veljekset Karjalainen Oy:n valitusta.

Markkinaoikeudelta on saapunut 20.6.2022 lausumapyyntö asiassa 205/2022, jossa ilmoitetaan, että valittajalta ovat saapuneet vaatimukset 30.5.2022 ja vaatimusten täydennys 9.6.2022. Viimeksi mainittu kirjelmä on markkinaoikeudessa kirjattu myös uudeksi valitukseksi dnro 270/2022 ja asiassa toimitetaan erillinen vastinepyyntö. Vastinepyyntö asiassa 207/2022 on saapunut kuntaan, ja vastaus siinä on annettava 11.8.2022 mennessä.

Markkinaoikeus varaa Pelkosenniemen kunnalle tilaisuuden lausua vaatimusten johdosta asiassa dnro 205/2022. Lausuma pyydetään toimittamaan viimeistään 1.7.2022. Lausuman antamiseen on saatu markkinaoikeudelta lisäaikaa 11.8. saakka.

Veljekset Karjalainen Oy:n / Asianajotoimisto Haavikko & Salon 30.5.2022 päivätty kirjelmä on esityslistan liitteenä.

Valmistelija Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys Kunnanhallitus päättää
1) Todeta, että se pitää Veljekset Karjalainen Oy:n / Asianajotoimisto Haavikko & Salon vaatimuksia oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta ja hyvitysmaksusta kohtuuttomina, ja esittää markkinaoikeudelle, että se hylkää vaatimukset perusteettomina. Perusteluna esitetään seuraavaa:
A. Hankintayksikkö on päättänyt hylätä Kuljetus V H Heikkilä Oy:n ja Veljekset Karjalainen Oy:n tarjoukset 6.5.2022 päätöksessä esitetyin perusteluin: Karjalaisen tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, sillä

siitä puuttuvat yksikköhinnat; sekä Heikkilän tarjouksen, sillä siinä on indeksiehto.

Kunnanhallituksen päätöksen liitteenä on lisäksi hankinnan valmistelijoiden laatima vastaus oikaisuvaatimuksen vaatimuksen perusteluihin: "Karjalaiselta kysyttiin myös tarkennuksia, koska puuttuivat hintataulukosta mm. yksikkökustannukset. Täydennyksen jälkeenkään taulukossa ei ole ilmoitettu lapiomiesten määrää eikä yksikkökustannuksia". Tarjouspyynnössä on pyydetty ilmoittamaan esimerkiksi Rakennustiimin kokoonpano ja päivähinta (=yksikkö). Karjalaisen tarjouksessa on ilmoitettu määräksi 1 ja yksikköhinnaksi 55 000,32 euroa. Hankintayksikön käsityksen mukaan kyseistä alamäkipyöräreittien urakkaa ei voida toteuttaa yhdessä päivässä, eikä yksikköhinta voi olla yli 55 000 euroa. Tarjouspyyntöön sisältynyt määrittely on ilmeisesti ollut epäselvä, eikä hankintayksikön tarkoitus ole selvinnyt tarjoajalle tarkennuspyynnöstä huolimatta. Tästä syystä johtuen hankintayksikkö on katsonut, että tarjouspyyntö on ollut epäselvä, ja virhe hankintamenettelyssä on tapahtunut, kun valmistelijat ovat pyytäneet tarkennuksia tarjouksiin.

Näin ollen hankintayksiköllä on ollut hankintalain § 132.1 mukaisesti oikeus itse korjata virheellinen päätöksensä. Tehdessään uuden päätöksensä, jossa sekä Heikkilän että Karjalaisen tarjoukset on hylätty, hankintayksikkö katsoo toimineensa tasapuolisesti molempia tarjoajia kohtaan, joiden tarjousten hylkäämiseen hankintayksiköllä on ollut hankintalakiin pohjautuvat perusteet.

- B. Hankintayksikkö on käynnistänyt uuden kilpailutuksen Maastopyöräreittejä tunturiin -hankkeen urakoitsijan valinnasta 25.5.2022. Kilpailutus on toteutettu Hilma-portaalissa avoimena kilpailutuksena ajalla 25.5.-13.6.2022 klo 12.

Kilpailutuksen ollessa vielä käynnissä on Veljekset Karjalainen Oy / Asianajotoimisto Haavikko & Salo jättänyt 8.6.2022 markkinaoikeudelle myös tästä hankinnasta valituskirjelmän, jossa pyydetään hankintamenettelyä keskeytettäväksi. Perusteluna esitetään, että laatukriteerit ovat syrjivät, ja viitataan aiemmassa kilpailutuksessa olleisiin valittajan referenssiluetteloihin.

Kunnanjohtaja on vastannut asianajajan ilmoitukseen 9.6.2022 sähköpostilla, ja tarkentanut ilmoituksessa kritisoidun ilmaisun "referenssejä vastaavasta kohteesta" tulkintaa siten, se ei ole tarkoitettu syrjiväksi ehdoksi, vaan vastaavilla kohteilla tarkoitetaan yleisesti ulkoilureittejä. Tarjouspyyntö on laadittu edelliseen, 6.5. keskeytetyn hankintamenettelyn pohjalta siten, että ensinnäkin hankintaprosessi kuvattu yksityiskohtaisemmin sekä tarjoajan kelpoisuusehdot ja tarjouksen arviointikriteerit asteikkoineen on määriteltä aiempaa huolellisemmin. Tarjoajan kelpoisuusehdoksi on määriteltä tilaajavastuulain mukaisten veloitteiden täyttäminen. Toiseksi tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta on korostettu, mikä ei toteutunut riittävällä tavalla edellisessä kilpailutuksessa. Kunnanjohtajan vastauksessa asianajalle on todettu, että valittajalla on virheellinen käsitys siitä, että uusi tarjouspyyntö olisi laadittu tarkoituksellisesti syrjiväksi. Hankintaprosessin ja laatukriteereiden avoimuutta lisäämällä on nimenomaan pyritty turvaamaan tasapuolinen ja syrjimätön hankintamenettely. Saatuaan tiedon valituksesta kunnanjohtaja on ilmoittanut sähköpostissaan asianajajalle, että kilpailutuksen ollessa edelleen käynnissä ei tarjouspyynnön näkökulmasta ole estettä, että Veljekset Karjalainen jättää tarjouksensa

määräaikaa mennessä ja että tarjous käsitellään tarjouspyynnön mukaisesti. Kunnanjohtajan sähköposti on lähetetty myös Veljekset Karjalaiselle ja markkinaoikeudelle tiedoksi.

Oma-aloitteisella vastausviestillään kunnanjohtaja hankintayksikön edustajana on pyrkinyt edistämään sitä, että kaikilla potentiaalisilla tarjoajilla, Karjalainen mukaan lukien, on mahdollisuus jättää tarjouksensa määräaikaan mennessä.

Edellä esitetyn lisäksi kunnanhallitus toteaa, että hankintayksiköllä on oikeus hankintalain 83 §:n mukaisesti asettaa tarjoajien teknistä ja ammatillista pätevyyttä 84 – 86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia, jotka on ilmoitettu tarjouspyynnössä. Vaatimukset liittyvät hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettu hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen hankintalain mukaisesti. Hankintalaki edellyttää, että ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta. Hankintalain 86 §:n mukaisesti hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin eli referensseihin.

Markkinaoikeustuomari on antanut asiassa 14.6.2022 välipäätöksensä, markkinaoikeus hylkää Veljekset Karjalainen Oy:n hankintamenettelyn väliaikaista keskeyttämistä koskevan vaatimuksen.

Veljekset Karjalainen ei jättänyt tarjoustaan määräaikaan mennessä.

2) Allekirjoittaa pykälän kokouksessa.

Käsittely

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin

Tiedoksi

Markkinaoikeus 11.8.2022 mennessä

Muutoksenhaku

Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.